

9

Zarządzenie nr 3
Rektora Uniwersytetu w Białymstoku
z dnia 16.01.2004 r.

w sprawie zapewnienia ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów będących w dyspozycji Uniwersytetu w Białymstoku

Na podstawie art. 178 ust.1 w związku z art.49.ust.3 pkt 4, art.52 ust.3 pkt 2 i art.70 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. nr 65 poz.385 z późniejszymi zmianami) w związku z art.4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. nr 147 poz.1229 z 2002 r. z późniejszymi zmianami), Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 121 poz. 1138) oraz Działem VI Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. nr 75 poz. 690 z późniejszymi zmianami) ustalą następujące zasady zapewnienia ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów będących w dyspozycji Uniwersytetu w Białymstoku:

§ 1

1. Sekcja do spraw bhp i ppoż. nadzoruje przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych w Uniwersytecie.
2. Sekcja do spraw bhp i ppoż. odpowiedzialna jest za zaznajomienie pracowników i studentów podczas szkolenia wstępnego z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego, stanowiącą Załącznik nr 1 do niniejszego Zarządzenia.
3. Dział Inwestycji, Remontów i Konserwacji nadzoruje przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań budowlanych i instalacyjnych podczas trwania prac inwestycyjnych, remontowych i modernizacyjnych, do czasu przekazania obiektu (pomieszczeń) do użytkowania.
4. Dziekani Wydziałów, Kierownicy innych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu, Dyrektor Administracyjny zobowiązani są do zapewnienia przestrzegania przepisów przeciwpożarowych w budynkach, obiektach i na terenach, użytkowanych przez podległe im jednostki.
5. Administratorzy budynków we współpracy z Sekcją do spraw bhp i ppoż. i Działem Inwestycji, Remontów i Konserwacji opracowują kartę informacyjno - alarmową obiektu.

§ 2

Koszty nabycia i utrzymania w stanie zapewniającym sprawność sprzętu, urządzeń przeciwpożarowych, sygnalizacyjno – alarmowych oraz oznakowania dróg ewakuacyjnych, wyjść ewakuacyjnych itd. pokrywa jednostka Uniwersytetu użytkująca budynek, inny obiekt budowlany czy teren.

§ 3

1. Traci moc:

Pismo okólne nr 1 Prorektora Uniwersytetu Warszawskiego ds. Filii w Białymstoku z dnia 9.01.1995 r.,

Pismo okólne nr 7 Dyrektora Administracyjnego Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku z dnia 22.10.1996 r.,

Pismo okólne nr 9 Dyrektora Administracyjnego Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku z dnia 8 listopada 1996 r.,

2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR
UNIwersytetu w BIAŁYMSTOKU

prof. dr hab. Marek Gębczyński

Uniwersytet w Białymstoku

INSTRUKCJA

BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

***Opracował:
Piotr Janusz Gilewski***

Białystok, styczeń 2004 roku

WSTĘP

Co roku w Polsce wybucha ponad 150 000 pożarów z czego około 2800 w obiektach użyteczności publicznej. Powstają one przede wszystkim tam, gdzie ochrona przeciwpożarowa nie jest należycie zorganizowana, a pracownicy i użytkownicy nie zdają sobie sprawy z niebezpieczeństwa i możliwości wybuchu pożaru oraz nie znają podstawowych zasad przeciwdziałania temu procesowi i zwalczania go w pierwszej fazie jego powstania.

Prezentowana Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego przeznaczona jest do przestrzegania przez wszystkich pracowników zatrudnionych na Uniwersytecie w Białymstoku niezależnie od zajmowanego stanowiska, a także studentów i innych osób stale lub czasowo przebywających na terenie obiektów Uniwersytetu w Białymstoku.

Idea Instrukcji jest dostarczenie praktycznych wskazówek, zasad z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz informacji pomocnych przy użytkowaniu urządzeń przeciwpożarowych i instalacji w obiektach.

Przestrzeganie podanych zasad i obowiązków przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa pożarowego oraz wpłynie na poprawę bezpieczeństwa osób przebywających w obiektach i na terenie Uniwersytetu w Białymstoku.

Piotr Janusz Gilewski

SPIS TREŚCI

I. Podstawy opracowania Instrukcji.	4
II. Charakterystyka ogólna obiektów Uniwersytetu.	6
2.1. Lokalizacja, drogi pożarowe i zaopatrzenie wodne.	6
2.2. Warunki ewakuacji.	6
2.3. Instalacje techniczne ochrony przeciwpożarowej – przeglądy i konserwacja.	7
III. Zagrożenie pożarowe i zagrożenie ludzi.	8
IV. Obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej.	9
4.1. Zadania i obowiązki Rektora	9
4.2. Obowiązki Dziekanów, Dyrektora Administracyjnego i Kierowników Jednostek Organizacyjnych.	9
4.3. Obowiązki Działu Technicznego.	10
4.4. Obowiązki pracowników i studentów.	10
4.5. Obowiązki personelu sprząającego.	11
4.6. Obowiązki pracowników dozoru i ochrony obiektów.	11
4.7. Obowiązki pracownika prowadzącego sprawę ochrony przeciwpożarowej.	12
V. Organizacja i warunki ewakuacji w przypadku powstania pożaru.	13
5.1. Zasady organizacji akcji ewakuacyjnej.	13
5.2. Ewakuacja ludzi i mienia.	14
5.3. Szkolenie pracowników i studentów.	15
VI. Zasady postępowania na wypadek pożaru lub innego zdarzenia	16
6.1. Podstawowe zasady zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych.	16
6.2. Instrukcja postępowania na wypadek zdarzenia.	18
6.3. Podstawowe zasady gaszenia pożarów.	18
6.4. Zasady współdziałania z kierującym akcją ratowniczą.	19
6.5. Zabezpieczenie pogorzelniska po akcji przeprowadzonej przez straż pożarną.	19
VII. Wymagania ochrony przeciwpożarowej dla obiektów Uniwersytetu .	21
7.1. Zasady posługiwania się gaśnicami i urządzeniami ppoż.	21
7.2. Oznakowanie pożarniczymi tablicami informacyjnymi.	23
VIII. Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji	25
IX. Załączniki do instrukcji.	
Zał. Nr 1. Wzory pożarniczych tablic informacyjnych wg PN.	
Zał. Nr 2. Karta i oświadczenie potwierdzenia znajomości instrukcji.	
Zał. Nr 3. Zasady organizacji imprez z udziałem większych grup studentów.	
Zał. Nr 4. Wzory druków zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych.	
Zał. Nr 5. Instrukcja postępowania na wypadek zdarzenia.	
Zał. Nr 6. Wzór karty informacyjno-alarmowej	

I. PODSTAWY OPRACOWANIA INSTRUKCJI

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed:

- pożarem,
- klęską żywiołową,
- innymi miejscowymi zagrożeniami.

Obowiązek stosowania i przestrzegania podstawowych wymagań w zakresie ochrony przeciwpożarowej wynika bezpośrednio lub pośrednio z następujących przepisów:

1. Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991r. /tekst jednolity Dz. U. nr 147 poz. 1229 z 2002 roku wraz z późniejszymi zmianami/ oraz przepisy wykonawcze do niej:
 - Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów / Dz. U. Nr 121, poz. 1138/,
 - Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 roku w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych / Dz. U. Nr 121 poz. 1139/.
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo Budowlane /tekst jednolity Dz. U. nr 106 poz. 1126 z 2000 r. wraz z późniejszymi zmianami/.
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie / Dz. U. Nr 75 poz. 690 z późniejszymi zmianami/.
4. Polskie Normy z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Podstawowym zadaniem Instrukcji jest:

- 1) ocena realnych zagrożeń pożarowych występujących podczas normalnego funkcjonowania obiektów Uniwersytetu,
- 2) określenie warunków bezpiecznej ewakuacji w kontekście poszczególnych funkcji obiektów,
- 3) określenie sposobów i zasad podjęcia akcji ratowniczo – gaśniczej po uprzednim rozpoznaniu wielkości zagrożenia,
- 4) przybliżenie pracownikom i studentom podstawowych sposobów ograniczenia zagrożeń i skutków pożarów,
- 5) określenie podstawowych wymagań dla spełnienia warunków do działania specjalistycznych podmiotów ratowniczych, takim jak jednostki straży pożarnych.

By cele te były możliwe do osiągnięcia, niezbędnym będzie:

- aktualizowanie niniejszej instrukcji w zależności od zmian w przeznaczeniu pomieszczeń, zmian w konstrukcji budynku, rozbudowania o sąsiednie obiekty itp.,
- prowadzenie okresowych szkoleń personelu w zakresie wiedzy i umiejętności postępowania w przypadku zaistniałej sytuacji pożarowej,

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego Uniwersytetu w Białymstoku

- systematyczna kontrola i konserwacja urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego tj. sygnalizacji alarmowej pożaru, oświetlenia ewakuacyjnego, urządzeń przeciwpożarowych w tym hydrantów wewnętrznych i gaśnic,
- przeprowadzenie co najmniej raz na dwa lata praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji z obiektów; o terminie ćwiczeń należy powiadomić Komendanta Miejskiego PSP w Białymstoku nie później niż tydzień przed ich przeprowadzeniem.

INTEGRALNĄ CZĘŚCIĄ NINIEJSZEJ INSTRUKCJI JEST INDYWIDUALNA KARTA INFORMACYJNO - ALARMOWA DLA POSZCZEGÓLNYCH OBIEKTÓW UNIwersytetu W BIAŁYMSTOKU DOŁĄCZONA DO EGZEMPLARZA INSTRUKCJI ZNAJDUJĄCEGO SIĘ NA PORTIERNI KAŻDEGO OBIEKTU.

II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA OBIEKTÓW UNIWERSYTETU.

2.1. Lokalizacja, drogi pożarowe i zaopatrzenie wodne.

Obiekty Uniwersytetu w Białymstoku rozproszone są po całym Białymstoku. Są to obiekty zaliczone do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, w których znajdują się pomieszczenia zaliczone do kategorii zagrożenia ludzi ZL I. Spełniają one w większości wymagania budowlane obowiązujące dla tego typu obiektów. Obiekty zlokalizowane są maksymalnie w odległości ok. 3 km od siedziby najbliższej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej co w przypadku konieczności podjęcia działań ratowniczo – gaśniczych przez tą jednostkę w ilości minimum 2 zastępów zapewni jej przybycie na miejsce zdarzenia w ciągu 5 minut.

Teren przy obiektach Uniwersytetu jest utwardzony z możliwością manewrowania samochodami pożarniczymi minimum z dwóch stron, co w zupełności spełnia warunki dla budynków określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 roku w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.

Na terenie posesji przy obiektach Uniwersytetu w Białymstoku zlokalizowane są wewnętrzne parkingi dla samochodów osobowych. Należy tu jedynie zadbać by pracownicy i studenci nie zastawiali oznakowanych dróg dojazdowych do obiektów, które określono jako drogi pożarowe.

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożarów stanowi miejska sieć hydrantowa z hydrantami podziemnymi i nadziemnymi na terenach posesji i drogach dojazdowych.

2.2. Warunki ewakuacji.

Przyjęte rozwiązania komunikacji ogólnej i zapasowych wyjść ewakuacyjnych, zapewniają studentom i personelowi bezpieczne wyjścia na przestrzeń otwartą – co wykazano w kartach informacyjno-alarmowych dla poszczególnych obiektów.

Pionowe drogi ewakuacyjne

W obiektach Uniwersytetu stanowią je klatki schodowe, w obiektach niskich nie wydzielone pożarowo, w budynku wysokim administracyjno-dydaktycznym wydzielone częściowo zgodnie z wymaganiami w tym zakresie. Szerokość biegu powinna wynosić 1,2 m, a szerokość spocznika minimum 1,5 m.

Poziome drogi ewakuacyjne.

W obiektach zaliczonych do ZL III maksymalna długość dojścia ewakuacyjnego przy jednym dojściu powinna wynosić 30 m, przy dwóch 60 m w tym po poziomej drodze powinna być mniejsza niż 20m. Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych w obiektach w większości jest większa niż 1,4 m.

2.3. Instalacje techniczne ochrony przeciwpożarowej – przeglądy i konserwacja.

Obiekty Uniwersytetu wyposażono w następujące instalacje techniczne, których istnienie należy brać pod uwagę ze względu na ochronę przeciwpożarową:

a/ **elektryczna**, o napięciu 220V/380V; ze względów pożarowych przewiduje się wyłączenie zasilania po stronie SN. Główne wyłączniki prądu powinny znajdować się na parterze obiektów przy wejściu lub w pomieszczeniu portierów. Zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów raz na 5 lat należy przeprowadzić pomiary rezystancji izolacji przewodów elektrycznych w pomieszczeniach zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi ZL III oraz raz w roku w pomieszczeniach zaliczonych do kategorii zagrożenia ZL I.

b/ **odgromowa**, ochraniająca obiekty przed wyładowaniami atmosferycznymi, którą zgodnie z normą PN – 86/E – 05003/01 – 02 należy po każdym wyładowaniu i co 6 lat poddawać pomiarom w zakresie odporności uziemienia,

c/ **oświetlenia awaryjnego** (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego), które należy stosować w obiektach zgodnie z § 181 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie; oświetlenie awaryjne winno zadziałać w czasie nie dłuższym niż 2 sek. po zaniku innych rodzajów oświetlenia elektrycznego; zgodnie z PN-84/E-02033 zaleca się przeprowadzanie badań okresowych co dwa lata.

d/ **instalacja wodociągowa przeciwpożarowa**; wewnętrzną instalację ppoż. należy wykonywać i poddawać przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w obowiązujących przepisach i Polskich Normach. Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych. Minimalne ciśnienie na najniekorzystniej położonym hydrancie powinno wynosić 0,2Mpa.

e/ **instalacja sygnalizacyjno – alarmowa**; przewidziana do zabezpieczenia obiektów wysokich i zamieszkania zbiorowego /obiekt administracyjny przy ul. M.C. Skłodowskiej, akademik przy ulicy Krakowskiej, akademik przy ulicy Żeromskiego/. Instalacje sygnalizacji pożaru zostały zaprojektowane w oparciu o linie otwarte z możliwością pełnego adresowania poszczególnych elementów; zgodnie z założeniami instalacje sygnalizacji pożaru powinny współpracować z instalacją monitoringu i przekazywać do MSK KM PSP w Białymstoku informacje dotyczące pracy instalacji sygnalizacji pożaru: alarm pożarowy, ogólny i uszkodzenie w systemie.

Centralki sygnalizacji pożaru są zlokalizowane w pomieszczeniach portierów na parterze. Szczegółową instrukcję monitorowania sygnałów przedłożyła firma wykonująca instalację.

f/ **instalacja ogrzewcza** – w obiektach nie odbywa się proces spalania paliwa gazowego, stałego ani ciekłego; wszystkie obiekty Uniwersytetu ogrzewane są z miejskiej sieci ciepłowniczej;

Konserwację, przeglądy i sprawdzenia nie wymienionych instalacji i urządzeń przeprowadzać należy zgodnie z instrukcjami dołączonymi przez wykonawców instalacji i producentów urządzeń oraz odrębnymi wymaganiami.

III. ZAGROŻENIE POŻAROWE I ZAGROŻENIE LUDZI.

W normalnych warunkach eksploatacji główne zagrożenie pożarowe dla obiektów administracyjnych i dydaktycznych, wynika z nieostrożnego obchodzenia się personelu i studentów z ogniem otwartym oraz pozostawienia urządzeń elektrycznych bez dozoru, a w szczególności:

- używania ognia otwartego i palenia tytoniu w strefach zagrożonych pożarem lub wybuchem,
- wrzucania niedopałków papierosów lub zapalek do koszy palnych,
- użytkowania elektrycznych urządzeń grzewczych ustawianych bezpośrednio na podłożu palnym,
- przechowywania materiałów palnych w odległościach mniejszych niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K oraz przewodów uziemiających i przewodów odprowadzających instalacji odgromowej,
- prowadzenia wszelkich prac spawalniczych (spawanie, cięcie, lutowanie, nagrzewanie, rozmrażanie, itp.) poza stałym miejsce spawania, np. w czasie remontów,
- dokonywania wystroju wewnątrz pomieszczeń materiałami łatwo zapalnymi toksycznymi w wyniku działania temperatury oraz dużym stopniu dymotwórczości,
- składowania materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych i komunikacji ogólnej służących ewakuacji,
- pozostawianie po zakończeniu pracy nie wyłączonych maszyn i urządzeń elektrycznych oraz oświetlenia, z wyjątkiem oświetlenia nocnego,
- zakładania prowizorycznych instalacji elektrycznych oraz dokonywania naprawy instalacji elektrycznej przez osoby nie uprawnione,
- uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, takich jak: instalacje sygnalizacyjno – alarmowe, hydranty, wyłączniki prądu, tablice rozdzielcze prądu elektrycznego oraz zastawiania dostępu do gaśnic,
- przechowywanie cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K w pojemnikach tłukących się i łatwo zapalnych,
- brak skutecznej wentylacji w pomieszczeniach, gdzie przechowuje się ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 294,15,
- gromadzenia odpadów, opakowań, itp., w miejscu do tego nie przeznaczonym oraz nie sprzątnięcia pomieszczeń po zakończeniu pracy.

Główne zagrożenie z eksploatacji urządzeń technicznych powodowane jest zasilaniem w energią elektryczną, a powstanie pożaru może wynikać z uszkodzenia instalacji elektrycznej, przeciążenia jej, uszkodzeń mechanicznych lub eksploatacji niesprawnych urządzeń elektrycznych, itp.

Pomieszczeniami, gdzie występuje szczególnie możliwość powstania zarzewia ognia są pomieszczenia gospodarczo – magazynowe, nie użytkowane przez pracowników podczas normalnej eksploatacji obiektów.

IV. OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

4.1. Zadania i obowiązki Rektora

Za całokształt spraw dotyczących stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów Uniwersytetu w Białymstoku odpowiedzialny jest Rektor. Zadania i obowiązki Rektora wynikają z ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1992r. oraz z aktów wykonawczych.

Do obowiązków tych w szczególności należy:

- 1) nadzór nad stanem ochrony przeciwpożarowej obiektów,
- 2) zapewnienie w budynkach bezpieczeństwa oraz odpowiednich warunków ewakuacji,
- 3) zapewnienie przestrzegania bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie,
- 4) przygotowanie obiektów do prowadzenia akcji ratowniczo – gaśniczej,
- 5) ustalenie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- 6) zapewnienie okresowych przeglądów i konserwacji instalacji technicznych oraz maszyn i urządzeń,
- 7) stała współpraca z organami ochrony przeciwpożarowej w zakresie zapobiegania pożarom i ewakuacji ludzi oraz prowadzenie okresowych ćwiczeń z Jednostką Ratowniczo – Gaśniczą,
- 8) ustalenie osoby odpowiedzialnej za ewakuację, zwłaszcza w rejonach wyjść i dróg ewakuacyjnych,
- 9) zapewnienie właściwego przeszkolenia przeciwpożarowego wszystkich podległych pracowników,
- 10) wyciąganie odpowiednich sankcji w stosunku do pracowników i studentów winnych zaniedbań stwarzających możliwość powstania pożaru,
- 11) umieszczanie w umowach na wykonanie usług przez jednostki zewnętrzne klauzuli o odpowiedzialności za nieprzestrzeganie przepisów przeciwpożarowych,
- 12) zapewnienie okresowych przeglądów i konserwacji urządzeń służących ochronie przeciwpożarowej oraz podręcznego sprzętu gaśniczego,
- 13) powierzanie czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacje,
- 14) wprowadzenie w życie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz nadzór nad jej przestrzeganiem.

4.2. Obowiązki Dziekanów, Dyrektora Administracyjnego i Kierowników Jednostek Organizacyjnych Uniwersytetu.

Do obowiązków Dziekanów, Dyrektora Administracyjnego i Kierowników Jednostek Organizacyjnych, które wykonują bezpośrednio lub przez wyznaczonych pracowników należy:

- 1) nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych przez podległych pracowników i studentów,
- 2) przygotowanie obiektu do prowadzenia akcji ratowniczej, w tym zapewnienie sprawnych technicznie i dostępnych (szczególnie w porze zimowej) źródeł i miejsc poboru wody do celów gaśniczych,

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego Uniwersytetu w Białymstoku

- 3) przestrzeganie wymagań bezpieczeństwa pożarowego związanych z prowadzeniem badań i ćwiczeń laboratoryjnych mogących powodować zagrożenie pożarem lub wybuchem; dbanie o sprawność urządzeń zabezpieczających, usuwanie awarii przed ponownym uruchomieniem aparatury,
- 4) przestrzeganie zasad eksploatacji instalacji technicznych (elektrycznej, piorunochronnej, gazowej, kominowej i wentylacyjnej), maszyn i urządzeń poprzez zapewnienie ich okresowych przeglądów i konserwacji,
- 5) zaznajomienie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi i porządkowymi (z uwzględnieniem obsługi gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych oraz prowadzenia ewakuacji) oraz ustalenie sposobów postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia,
- 6) zapoznanie z postanowieniami "Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego" pracowników i studentów,
- 7) stosowanie do ochrony przeciwpożarowej sprzętu, urządzeń, elementów, środków i instalacji posiadających aprobaty, certyfikaty ITB i/lub CNBOP,
- 8) zapewnienie osobom przebywającym w obiektach Uniwersytetu bezpieczeństwa i odpowiednich warunków ewakuacji, poprzez odpowiednie zabezpieczenie klatek schodowych (ich wydzielenie i oddymianie) oraz przestrzeganie wymagań przepisów w zakresie stopnia palności elementów wykończenia wewnątrz zastosowanych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji lub w pomieszczeniach, w których może przebywać jednocześnie ponad 50 osób,
- 9) przeprowadzanie w obiektach ćwiczeń z zakresu likwidowania źródeł zagrożeń oraz ćwiczeń z ewakuacji ludzi i mienia; o terminie przeprowadzenia ćwiczeń należy powiadomić Komendanta Miejskiego PSP w Białymstoku nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

4.3. Obowiązki Działu Technicznego

Do obowiązków Działu Technicznego oprócz zadań obowiązujących wszystkich pracowników należy:

- 1) zapewnienie sprawności oraz przeprowadzenie konserwacji i badań instalacji oraz urządzeń technicznych,
- 2) przeprowadzenie bieżącej i terminowej konserwacji oraz badań urządzeń służących ochronie przeciwpożarowej,
- 3) nadzór nad wykonywaniem prac niebezpiecznych pożarowo; ustalenie wymagań i zabezpieczeń oraz wydawanie i przechowywanie zezwoleń na wykonywanie prac niebezpiecznych pożarowo,
- 4) podejmowanie wszelkich przedsięwzięć zmierzających do poprawy stanu technicznego instalacji technicznych i urządzeń.

4.4. Obowiązki pracowników i studentów:

Przestrzeganie przepisów dot. ochrony przeciwpożarowej oraz dbałość o eliminowanie zagrożeń pożarowych jest obowiązkiem każdego pracownika i studenta, bez względu na rodzaj pełnionej funkcji jak i zajmowane stanowisko.

Obowiązkiem każdego pracownika i studenta Uniwersytetu w Białymstoku w zakresie ochrony przeciwpożarowej jest:

- 1) znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe i bhp i przestrzegać ich podczas codziennej pracy,

- 2) uczestniczyć w szkoleniu przeciwpożarowym aby poznać miejscowe zagrożenia i obowiązujące zakazy,
- 3) znać sposoby i zasady postępowania w przypadku zauważenia pożaru,
- 4) znać zasady przeprowadzania sprawnej ewakuacji w momencie zagrożenia,
- 5) usuwać dostrzeżone zaniedbania lub usterki które mogą spowodować pożar lub zgłaszać je administratorowi ,
- 6) przestrzegać zakazu palenia tytoniu i używania ognia otwartego w pomieszczeniach magazynowych i tam gdzie istnieje taki zakaz,
- 7) znać zasady rozmieszczania i dostępu do podręcznego sprzętu gaśniczego oraz nie używać tegoż sprzętu do celów nie związanych z jego przeznaczeniem,
- 8) po zakończeniu pracy dopilnować sprzątnięcia i zabezpieczenia pomieszczeń, wyłączenia spod napięcia urządzeń elektrycznych nie przystosowanych do ciągłej eksploatacji i wygaszenia oświetlenia (za wyjątkiem nocnego),
- 9) w przypadku powstania zagrożenia podporządkować się dowódcy akcji ratowniczo-gaśniczej.

4.5. Obowiązki personelu sprzątającego.

Do obowiązków personelu sprzątającego oprócz zadań obowiązujących wszystkich pracowników należy:

- 1) utrzymywanie czystości poprzez systematyczne usuwanie śmieci i odpadów do odpowiednich pojemników poza teren sprzątanym pomieszczeń,
- 2) nie używanie do czyszczenia materiałów łatwopalnych,
- 3) dbałość o stan bezpieczeństwa pożarowego sprzątanym pomieszczeń,
- 4) zgłaszanie przełożonemu stwierdzonych nieprawidłowości w przeciwpożarowym zabezpieczeniu obiektu.

4.6. Obowiązki pracowników dozoru i ochrony obiektu.

Do obowiązków pracowników dozoru i ochrony obiektów oprócz zadań obowiązujących wszystkich pracowników należy:

- 1) posiadanie dokładnej znajomości obiektu i pomieszczeń znajdujących się na terenie,
- 2) dopilnowywanie przestrzegania zasad bezpieczeństwa pożarowego zarówno przez pracowników jak i studentów ,
- 3) znajomość lokalizacji hydrantów wewnętrznych i zewnętrznych oraz punktów czerpania wody do zewnętrznego gaszenia pożaru, miejsc rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad jego użycia, a także zasad działania i uruchamiania sygnalizacji alarmowej pożaru i innych urządzeń,
- 4) znajomość lokalizacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu,
- 5) posiadanie w zajmowanym pomieszczeniu karty informacyjno-alarmowej obiektu, instrukcji postępowania na wypadek powstania pożaru, wykazu telefonów alarmowych oraz adresów osób funkcyjnych Uczelni,
- 6) posiadanie w zajmowanym pomieszczeniu instrukcji obsługi oraz dokumentacji urządzeń ochrony przeciwpożarowej,
- 7) znajomość środków łączności i alarmowania oraz sposobu ogłaszania alarmu pożarowego i wzywania straży pożarnej,
- 8) kontrolowanie miejsc, w których były wykonywane prace pożarowo-niebezpieczne w odstępach określonych w zezwoleniu na wykonywanie tych prac,
- 9) kontrolowanie pomieszczeń po zakończeniu pracy, czy wyłączone zostały spod napięcia odbiorniki energii elektrycznej, nie pozostawiono źródeł ognia oraz nie występują inne okoliczności mogące mieć wpływ na powstanie pożaru,

- 10) dopilnowanie, aby nie zastawiano dróg dojazdowych do budynku,
- 11) w przypadku powstania pożaru, ogłaszanie alarmu i przystąpienie do zlikwidowania pożaru własnymi siłami, ewakuacji ludzi, wezwanie służb ratowniczych (straży pożarnej, itp.) i poczynienie przygotowań niezbędnych do ich działania; po przybyciu służb ratowniczych udzielenie niezbędnych informacji dotyczących np.: wskazania miejsca pożaru, sposobu dojazdu, najbliższego źródła wody,
- 12) zauważone podczas służby niedociągnięcia i usterki wpisywać do książki dyżurów oraz zgłaszać bezpośrednio przełożonemu,
- 13) zawiadomienie przełożonych o powstaniu pożaru,
- 14) posiadanie rezerwowych kluczy do pomieszczeń,
- 15) po godzinach pracy administracji, nadzór nad bezpieczeństwem pożarowym obiektu.

W pomieszczeniu portierni zajmowanym przez pracowników ochrony powinien znajdować się telefon, a instrukcję postępowania na wypadek powstania pożaru wraz z aktualnymi telefonami alarmowymi należy wywiesić w widocznym miejscu.

4.7. Obowiązki pracownika prowadzącego sprawy ochrony przeciwpożarowej.

Do obowiązków pracownika prowadzącego sprawy ochrony przeciwpożarowej należy:

- prowadzenie całokształtu spraw ochrony przeciwpożarowej,
- zaznajomienie pracowników z zasadą działania oraz obsługi urządzeń służących ochronie przeciwpożarowej będących na wyposażeniu obiektu,
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych przez pracowników ,
- planowanie potrzeb w zakresie wyposażenia pomieszczeń w gaśnice i urządzenia przeciwpożarowe,
- nadzór nad utrzymaniem w gotowości do natychmiastowego użycia gaśnic oraz nad okresową konserwacją i kontrolą urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego,
- prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej wśród pracowników i studentów oraz szkolenia przeciwpożarowego nowo zatrudnionych pracowników i szkoleń okresowych,
- zgłaszanie przełożonym spostrzeżeń i wniosków dotyczących poprawy stanu ochrony przeciwpożarowej,
- prowadzenie kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej oraz dokumentacji z tych kontroli i zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu,
- nadzór nad realizacją zaleceń i poleceń pokontrolnych oraz składanie wniosków dla Rektora Uczelni i Działu Technicznego w zakresie poprawy bezpieczeństwa pożarowego.

V. ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

5.1. Zasady organizacji akcji ewakuacyjnej.

Jeżeli zarzewie ognia nie zostanie ugasszone w momencie jego powstania tj. "w zarodku", niezbędne jest – niezależnie od akcji gaśniczej natychmiastowe zorganizowanie akcji ewakuacyjnej ludzi z części obiektu lub z całego budynku. Należy przy tym pamiętać, że podstawowym obowiązkiem jest ratowanie najpierw życia ludzkiego a dopiero potem mienia.

Niezwykłe okoliczności pożaru dają silny bodziec do natychmiastowego opuszczenia terenu zagrożonego. Powoduje to dużą intensywność ruchu z możliwością powstania paniki. Należy się wówczas liczyć z działaniem czynników psychologicznych. Nerwowe zaniepokojenie ludzi i dążenie do możliwie szybkiego opuszczenia zagrożonego pomieszczenia może dezorganizować ewakuację, stąd należy postępować wedle niżej podanych zasad:

1) zarządzenie akcji ewakuacyjnej przez zarządzającego obiektem (odpowiednio: Rektor, Dziekani, administrator, wyznaczone osoby) powinno nastąpić w przypadku zaistnienia okoliczności zbiorowego zagrożenia ludzi. Osobom tym powinni podporządkować się wszyscy pracownicy i studenci przebywający w budynku.

Zarządzający ewakuację odpowiada za przebieg ewakuacji z danego obiektu (lub jego części) a w przypadku pożaru jest kierownikiem akcji ratowniczo-gaśniczej (do czasu przybycia straży pożarnej) a w związku z tym powinien:

- a) natychmiast zapoznać się z zaistniałą sytuacją i wydać decyzję o ewakuacji ludzi, za pomocą ustalonego sygnału dla służby ochrony obiektu pracowników i studentów.
 - b) zorganizować grupę ewakuacyjną z wyznaczonych pracowników w tym służby ochrony obiektu i wydać polecenia w zakresie działań ratowniczych i ewakuacyjnych (wg wariantów) – ustalić sposoby współdziałania,
 - c) nie dopuścić do powstania paniki wśród pracowników i osób przebywających w budynku,
 - d) ustalić nowe kierunki ewakuacji w przypadku odcięcia przez pożar określonych odcinków korytarzy (dojść) lub drzwi ewakuacyjnych,
 - e) wydać decyzję w sprawie doraźnej opieki nad osobami ewakuowanymi oraz ustalić miejsca i sposób składowanego mienia oraz zabezpieczenia terenu akcji przed osobami postronnymi,
 - f) po przyjeździe jednostki ratowniczo-gaśniczej, niezwłocznie zapoznać ich dowódcę z zaistniałą sytuacją i przekazać kierownictwo akcji oraz dalej współdziałać z dowódcą akcji z Państwowej Straży Pożarnej.
- 2) pracownicy Uczelni wyznaczeni do udziału w akcji ewakuacyjnej wykonują następujące czynności:
- a) ustalają dokładnie miejsca powstania pożaru, drogi jego rozprzestrzeniania się i zagrożenia dla sąsiednich pomieszczeń,
 - b) alarmują jednostkę ratowniczo-gaśniczą, oraz przekazują informację o sytuacji kierownikowi akcji ratowniczo-gaśniczej i ściśle wykonują polecenia,
 - c) przystępują do ewakuacji ludzi z pomieszczeń, regulują rytmicznie wychodzenie studentów z poszczególnych pomieszczeń

- i części obiektu, kierują ewakuowane osoby w rejony wyjść z obiektu, czuwają aby wszystkie osoby opuściły pomieszczenia zagrożone, oraz prowadzą akcję gaśniczą przy użyciu gaśnic i wewnętrznych hydrantów zlokalizowanych na korytarzach poszczególnych kondygnacji,
- d) utrzymują łączność z innymi osobami biorącymi udział w prowadzeniu ewakuacji, celem zapewnienia wzajemnej pomocy,
 - e) wskazują nowe kierunki ewakuacji w przypadku odcięcia przez pożar wyznaczonych dróg ewakuacyjnych i sprawdzają czy ktoś nie pozostał w pomieszczeniach,
 - f) w przypadku urazów u ludzi ewakuowanych – udzielają pierwszej pomocy i wzywają pogotowie ratunkowe.

W czasie prowadzenia ewakuacji, pracowników wyznaczonych do ewakuacji obowiązuje bezwzględne zachowanie spokoju, a po zakończeniu ewakuacji czynny udział w akcji gaśniczej, jeżeli prowadzący akcję takiej pomocy potrzebuje.

W czasie prowadzenia ewakuacji do zadań i obowiązków osoby pełniącej dyżur ochrony obiektu należy:

- a) posiadanie aktualnych informacji dotyczących ilości personelu i użytkowanych pomieszczeń,
- b) znajomość obsługi centrali sygnalizacji alarmowej pożaru z monitorowaniem sygnału pożarowego do jednostki ratowniczo-gaśniczej i numerów alarmowych,
- c) znajomość sposobu ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie (wg ustaleń Rektora),
- d) przyjmowanie meldunków o pożarze od personelu, studentów lub wygenerowanych z systemu sygnalizacji pożarowej (potwierdzenie wiarygodności zgłoszenia ze stanem faktycznym),
- e) powiadomienie o zaistniałym pożarze straży pożarnej zgodnie z "Instrukcją postępowania w przypadku powstania pożaru",
- f) uruchomienie systemu otwierania zamkniętych kodowo drzwi ewakuacyjnych,
- g) udzielenie niezbędnych informacji dowódcy przybyłych jednostek straży pożarnej,
- h) w przypadku nieobecności Rektora, administratora lub osoby wyznaczonej przez niego do kierowania przebiegiem ewakuacji - podejmowanie decyzji związanych z ewakuacją.

5.2. Ewakuacja ludzi i mienia.

Sposób wykorzystania dróg komunikacji ogólnej (korytarze, klatki schodowe) celem sprawnego przeprowadzenia ewakuacji ludzi, winien być ustalony przez Rektora i sprawdzony praktycznie min. raz na dwa lata.

Rzeczywiste kierunki i wyjścia ewakuacyjne winny być oznakowane tablicami informacyjnymi umieszczonymi na ciągach komunikacyjnych poziomych i pionowych służących celom ewakuacji.

Ewakuacja ludzi polega na:

- 1) wyprowadzeniu wszystkich ludzi przez grupę ewakuacyjną lub osoby wyznaczone do ustalonego miejsca koncentracji - nie kolidującego z terenem działania jednostek straży pożarnej (teren parkingu); w przypadku drobnego zdarzenia, ewakuacja ludzi i mienia może odbyć się do niezagrażonych pomieszczeń sąsiednich.

- 2) zapewnieniu środków transportowych celem przewiezienia osób ewakuowanych lub poszkodowanych do wyznaczonych miejsc zastępczych lub punktów medycznych.

Ewakuacja mienia winna przebiegać równoległe z gaszeniem pożaru, posiadany sprzęt według ustalonych zasad:

- a) najpierw ewakuuje się pomieszczenia najbardziej zagrożone (na linii przesuwania ognia) i najbardziej cenne przedmioty lub wyposażenie pomieszczeń,
- b) ewakuacja powinna odbywać się z zachowaniem pewnych ustalonych dróg ewakuacyjnych, aby wchodzący po mienie ewakuowane nie przeszkadzali wynoszącym,
- c) ewakuowane przedmioty należy wnosić i ustawiać tak, aby nie ulegały one zniszczeniu; miejsce składowania ewakuowanego mienia musi być bezpieczne pod względem pożarowym, zabezpieczone przed kradzieżą i zalaniem wodą;
- d) przedmioty należy składać porządnie, tak aby nie tarasowały drogi ewakuacyjnych; z ewakuacji przedmiotów bardzo ciężkich i wielkich należy raczej zrezygnować, gdyż prowadzenie takiej akcji jest bardzo utrudnione i może doprowadzić do powstania wypadków z ludźmi,
- e) wykonanie wszystkich zadań zleconych przez kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą.

5.3. Szkolenie pracowników i studentów

Nieodzownym warunkiem skutecznego działania personelu funkcyjnego i pracowników Uniwersytetu w Białymstoku podczas jakiegokolwiek zagrożenia pożarowego jest uzyskanie odpowiedniego przeszkolenia przeciwpożarowego.

Okresowe szkolenia ułatwią pracownikom prawidłowe zrozumienie i wyczucie występującego zagrożenia pożarowego, naukę właściwego postępowania mającego na celu niedopuszczenie do powstania i rozszerzenia się pożaru oraz zwalczania go w zarodku. Niniejsza instrukcja bezpieczeństwa pożarowego omawia organizację, zakres działania i obowiązki pracowników poszczególnych szczebli, jednakże, okresowo, powinny być przeprowadzone szkolenia przeciwpożarowe całego personelu (osoba szkoląca powinna posiadać odpowiednie kwalifikacje).

Szkolenie przeciwpożarowe studentów powinno odbywać się wraz ze szkoleniem wstępnym z zakresu bhp na pierwszym roku studiów.

Program szkolenia powinien zawierać wszystkie elementy z niniejszej instrukcji i zapewniać by każdy pracownik i student znał:

- 1) zagrożenie pożarowe obiektów,
- 2) przyczyny mogące spowodować powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru w obiektach,
- 3) obowiązki i zadania wynikające z zasad zapobiegania możliwości powstania pożaru,
- 4) rodzaje gaśnic, hydranty wewnętrzne, które są zainstalowane w obiektach i sposoby użycia ich w czasie pożaru,
- 5) zadania i obowiązki w zakresie zapobiegania pożarom i postępowania w przypadku pożaru, skutecznego prowadzenia ewakuacji,
- 6) zasady alarmowania straży i gaszenia pożarów w zarodku.

VI. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZDARZENIA

6.1. Podstawowe zasady przeciwpożarowego zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych.

Wszelkie prace spawalnicze (spawanie, cięcie, lutowanie, nagrzewanie, rozmrażanie itp.) prowadzone poza stałym miejscem spawania np. w czasie remontów, powodują w większości przypadków niebezpieczeństwo pożaru.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów /Dz. U. Nr 121, poz. 1138, z dnia 11 lipca 2003 roku/ – właściciel lub wykonawca jest zobowiązany:

- 1/ ocenić zagrożenie pożarowe w obiekcie w którym prowadzone są prace,
- 2/ ustalić rodzaj przedsięwzięć,
- 3/ wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.

Szczegółowe zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego prac, warunki uzyskania zezwolenia na ich prowadzenie określa Dział Techniczny.

Aby uniknąć niebezpieczeństwa należy bezwzględnie:

1. Przed pracą:

- 1.1. Sprawdzić, czy sprzęt i narzędzia spawalnicze są technicznie sprawne, należy je zabezpieczyć przed możliwością zainicjowania pożaru oraz tak ustawić w miejscu pracy, aby istniała możliwość szybkiego wyłączenia dopływu prądu lub gazu.
- 1.2. Przygotować i ustalić w pobliżu miejsca pracy sprawnie technicznie i odpowiednio dobrany sprzęt pożarniczy.
- 1.3. Zależnie od sytuacji w miejscu pracy:
 - a/ zabezpieczyć sąsiednie pomieszczenia przed przeniknięciem płomieni, iskier i cząstek metalu, uszczelniając wszelkie otwory i szczeliny w ścianach, podłogach i stropach - w tym również otwory w kanałach, tunelach, przewodach wentylacyjnych itp.,
 - b/ usunąć na bezpieczną odległość, poza promień zasięgu iskier, wszelkie materiały palne, w tym również z pomieszczeń sąsiednich, jeśli w ich ścianach, podłogach i stropach przyległych do miejsca pracy występują nie zabezpieczone otwory i szczeliny,
 - c/ przykryć szczelnie wszelkie materiały palne osłonami z materiałów niepalnych i nie przewodzących ciepła,
 - d/ zabezpieczyć palne elementy budynku przed możliwością zapalenia, stosując np. w tym celu osłony z materiałów niepalnych i nie przewodzących ciepła, zraszanie wodą itp.,
 - e/ zdjąć palną izolację z przewodów, konstrukcji itp. na taką odległość od miejsca pracy, aby nie istniała możliwość jej zapalenia,
 - f/ zabezpieczyć palne materiały przed zapaleniem wskutek przewodnictwa cieplnego, stosując np. odsunięcie materiałów - w tym również

w pomieszczeniach sąsiednich - od przewodów, konstrukcji i urządzeń na odległość co najmniej 0,5 m, stałe chłodzenie wodą, itp.

- 1.4. Zastosować szczególne środki zabezpieczenia w miejscu pracy różnego rodzaju pojemników, przewodów i aparatury technologicznej po łatwo zapalnych cieczach, gazach i pyłach - w myśl zaleceń powołanej w tym celu komisji (Załącznik nr 4-wzór nr 1).
- 1.5. Uzyskać zezwolenie pisemne na każdorazowe przeprowadzanie prac w miejscach pożarowo niebezpiecznych od Kierownika Działu Technicznego (Załącznik nr 4-wzór nr 2).

2. W czasie pracy:

- 2.1. Ścisłe przestrzegać zaleceń zawartych w protokole komisji lub w zezwoleniu na spawanie.
- 2.2. Stałe obserwować miejsce upadku iskier, niezwłocznie likwidować zauważone źródła ognia.
- 2.3. Parokrotnie, zależnie od czasu trwania pracy, zraszać wodą zagrożone palne elementy budynku.
- 2.4. Przerwać pracę w przypadku zaistnienia sytuacji grożącej powstaniem pożaru.
- 2.5. W razie powstania pożaru zaalarmować straż pożarną i przystąpić do gaszenia.

3. Po pracy:

- 3.1. Dokładnie sprawdzić, czy w miejscu pracy oraz w przyległych pomieszczeniach, kanałach, tunelach itp. nie wystąpiły objawy ognia, tlenia, iskrzenia, dym.
- 3.2. Zrosić wodą nagrzane palne elementy budynku i miejsca, w których mogłoby powstać zarzewie ognia.
- 3.3. W kolejnych odstępach czasu, a w razie szczególnego zagrożenia również w nocy, ponowić kontrolę miejsca i rejonu przeprowadzanych prac. Wyniki kontroli odnotować w książce kontroli prac pożarowo niebezpiecznych (Załącznik nr 4-wzór nr 3)

Ponadto:

- a) prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- b) użytkownik obiektu jest zobowiązany przed rozpoczęciem prac zapoznać wyznaczone osoby z zagrożeniem pożarowym występującym w rejonie wykonywania prac oraz z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenia do powstania pożaru,
- c) stanowisko spawalnicze powinno być wyposażone w minimum w jedną gaśnicę proszkową lub śniegową i jeden koc gaśniczy,
- d) w przypadku powstania pożaru należy:
 - zaalarmować dostępnymi środkami najbliższą jednostkę straży pożarnej i współpracowników,
 - zorganizować ewakuację zagrożonych ludzi,
 - przystąpić do likwidacji pożaru za pomocą posiadanego sprzętu.

6.2. Instrukcja postępowania na wypadek zdarzenia.

W przypadku wystąpienia pożaru, bądź oznak świadczących o możliwości jego powstania, każdy pracownik i student obowiązany jest powiadomić bezpośredniego przełożonego lub służby ochrony (przez wysłanie odpowiedniej osoby lub telefonicznie), które następnie są zobowiązane:

- **ZAALARMOWAĆ** – za pomocą radiowęzła lub w inny sposób, jak najbardziej spokojny i opanowany, o zdarzeniu pozostałych pracowników i studentów,
- **ZAALARMOWAĆ** – jednostkę ratowniczo – gaśniczą Państwowej Straży Pożarnej, tel. 998, podając: adres zdarzenia i jego rodzaj, co jest zagrożone oraz wielkość zagrożenia, numer telefonu, z którego się mówi i swoje nazwisko.

U W A G A!

Nie odkładać słuchawki telefonu do czasu uzyskania potwierdzenia dyspozytora MSK Państwowej Straży Pożarnej o przyjęciu zgłoszenia.

- **PODJAĆ** – działania ewakuacyjne i gaśnicze, zmierzając tym samym do ograniczenia rozmiaru zagrożeń.
- **PODPORZĄDKOWAĆ** – się decyzjom kierującego akcją ratowniczo – gaśniczą.

UWAGA!

Przybycie jednostek Państwowej Straży Pożarnej nie zwalnia personelu funkcyjnego oraz służby technicznej od dalszej pracy przy zwalczaniu skutków pożaru.

6.3. Podstawowe zasady gaszenia pożarów.

Może się zdarzyć, że przed przybyciem straży pożarnej zajdzie potrzeba podjęcia działań gaśniczych podręcznym sprzętem gaśniczym. Z tego względu, pracownicy Uniwersytetu w Białymstoku powinni znać podstawowe zasady taktyki walki z pożarami, aby móc skutecznie rozwinąć akcję przy większych ogniskach pożarów, nawet bez pomocy straży pożarnej.

Działania zmierzające do likwidacji powstałego pożaru powinny odpowiadać następującym zasadom:

- działania muszą być planowe, prowadzone celowo z zachowaniem zasady maksymalnego wykorzystania sił i środków będących w dyspozycji,
- wskazana jest inicjatywa własna pracowników w zakresie podejmowania działań ratowniczo – gaśniczych
- należy odciąć drogi rozprzestrzeniania się pożaru przez pozamykanie drzwi i okien, a tym samym odcięcie dostępu powietrza podsycającego ogień,
- należy tworzyć przerwy na drodze rozszerzania się pożaru przez usuwanie palnych przedmiotów z najbliższego otoczenia pożaru,

- przy prowadzeniu działań gaśniczych nie należy dopuszczać do brawury i lekceważenia niebezpieczeństwa, bo utrudni to i skomplikuje akcję przeciwpożarową,
- do pomieszczeń dotkniętych pożarem trzeba wchodzić ostrożnie; w atmosferze dymu poruszać się należy w pozycji pochylej, pamiętając o tym, że najwięcej czystego powietrza znajduje się na wysokości kolan,
- trzeba starać się dotrzeć możliwie blisko źródła ognia i atakować żar, zarzewie a nie płomienie,
- nie należy pozostawiać nigdy palących się lub nie dogaszonych przedmiotów, posuwać się dalej można tylko wtedy, gdy ugasi się pożar w zasięgu najbliższego otoczenia,
- ogień staramy się otoczyć ze wszystkich stron i wyprzeć na zewnątrz płomień lub tam, gdzie nie ma przedmiotów palnych,
- zawsze pamiętać o drodze odwrotu.

Przestrzeganie podanych wyżej podstawowych zasad taktyki pożarniczej pozwoli uniknąć wielu wypadków oraz skutecznie opanować i zlikwidować powstały pożar.

Wzór instrukcji postępowania w przypadku powstania zdarzenia przedstawia Załącznik nr 5.

6.4. Zasady współdziałania z kierującym akcją ratowniczą.

W przypadku konieczności współdziałania z jednostkami ratowniczo – gaśniczymi PSP należy kierować się zasadami ujętymi w dwóch przepisach wykonawczych, tj.:

- rozporządzeniem MSW z dnia 11 czerwca 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania i współdziałania jednostek ochrony przeciwpożarowej biorących udział w działaniu ratowniczym (Dz. U. Nr 52 poz. 244),
- rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 listopada 1992 r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z uprawnień przez kierującego działaniem ratowniczym (Dz. U. Nr 54 poz. 259), z których wynikają dwie najważniejsze zasady:
 - akcję ratowniczą organizują i prowadzą jednostki ratowniczo – gaśnicze PSP, stąd obowiązek podporządkowania się wszelkim poleceniom wydawanym przez kierującego akcją,
 - kierujący akcją ratowniczą, w zakresie niezbędnym do jej prowadzenia, ma prawo do korzystania z nadzwyczajnych uprawnień i praw.

6.5. Zabezpieczenie pogorzeliska po akcji przeprowadzonej przez straż pożarną.

Po skończonej walce z pożarem muszą być wykonane niezbędne prace końcowe, gdyż pominięcie ich może zniweczyć wysiłki ratowników. Właściwe przeprowadzenie prac końcowych należących do personelu funkcyjnego obiektu i służb technicznych obejmuje następujące czynności:

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego Uniwersytetu w Białymstoku

- 1) zabezpieczenie pogorzeliska; usunięcie lub zabezpieczenie wszelkich elementów konstrukcyjnych grożących zawaleniem, przewróceniem lub urwaniem się,
- 2) kontrola urządzeń wszelkiego rodzaju:
 - instalacji elektrycznych, wodociągowych i itp.,
 - należy stwierdzić, czy wymienione urządzenia mogą nadal być użytkowane i w jakim zakresie,
 - ewentualnie zorganizować naprawę przed włączeniem do eksploatacji,
- 3) zorganizowanie dozoru (obserwacji):
 - każde pogorzelisko w ciągu 24 godzin powinno być stale lub dorywczo kontrolowane, szczególnie pomieszczenia rzadziej użytkowane,
 - taki dozór wykluczy ewentualny nawrót pożaru, co może nastąpić w przypadku nie dość dokładnego wykonywania czynności gaśniczych,
- 4) uzupełnienie sprzętu przeciwpożarowego:
 - po każdym pożarze niezwłocznie przystępujemy do uzupełnienia sprzętu, w tym celu sprzęt nie dający się naprawić - należy wymienić,
 - zużyte gaśnice przekazać do naładowania lub oddać do wymiany.

VII. WYMAGANIA OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ DLA OBIEKTÓW UNIWERSYTETU W BIAŁYMSTOKU

7.1. Zasady posługiwania się gaśnicami i urządzeniami przeciwpożarowymi

Równocześnie z alarmowaniem należy przystąpić do akcji gaśniczej za pomocą gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych /hydrantów wewnętrznych/ będących na wyposażeniu obiektów Uniwersytetu. Sprzęt ten służy do gaszenia pożarów w zarodku.

W tej części przedstawione zostaną podstawowe informacje o pożarach, gaśnicach, urządzeniach przeciwpożarowych i sposobach ich użycia.

Gaśnice są to przenośne urządzenia o masie brutto do 20 kg i masie środka gaśniczego do 12 kg, którego użycie następuje pod wpływem uruchamianego ręcznie wyzwolenia ciśnienia gazu. Efekt akcji gaśniczej, a także bezpieczeństwo jej prowadzenia zależy od wielu czynników, między innymi od wyboru odpowiedniego środka gaśniczego. Dokonanie prawidłowego wyboru zależy od rozpoznania rodzaju pożaru oraz pewnego minimum wiedzy o środkach gaśniczych i ich działaniu. Aby pojąć czynności gaśnicze właściwym rodzajem gaśnicy lub urządzenia przeciwpożarowego należy poznać **grupy pożarów** w zależności od rodzaju palącego się materiału, i tak:

Grupa A

Požary ciał stałych pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko żarzenia (drewno, papier, meble, itp. materiały)

Rodzaj środka gaśniczego jaki może być użyty do gaszenia: woda, piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla

Grupa B

Požary cieczy i palnych i substancji stałych topniejących wskutek ciepła (benzyny, rozpuszczalniki, pasty do podłogi, topiące się tworzywa sztuczne)

Rodzaj środka gaśniczego jaki może być użyty do gaszenia: piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla,

Grupa C

Požary gazów palnych (gaz miejski, metan, propan-butan)

Rodzaj środka gaśniczego jaki może być użyty do gaszenia: proszek gaśniczy, dwutlenek węgla,

Grupa E

Požary ABC występujące w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem

Rodzaj środka gaśniczego jaki może być użyty do gaszenia w pobliżu urządzeń pod napięciem: proszek gaśniczy, dwutlenek węgla.

Gaśnice oznakowane są odpowiednio symbolami literowymi do gaszenia pożarów danej grupy. Gaśnice należy tak dobierać, aby można nim ugasić ewentualny pożar.

Przy gaszeniu należy pamiętać o następujących zasadach:

- kierować strumień środka gaśniczego na palące się przedmioty lub obiektu od strony zewnętrznej (skrajnej) w kierunku do środka,
- przy gaszeniu przedmiotów ustawionych pionowo należy gasić od góry w dół,
- należy używać środków gaśniczych przeznaczonych do gaszenia danej grupy pożarów.

Urządzenie przeciwpożarowe zwane hydrantem wewnętrznym składa się z zaworu zainstalowanego na specjalnej sieci wodociągowej, obudowanego szafką i wyposażonego w wąż pożarniczy i prądownice.

Urządzenie to może mieć średnicę 25 lub 52 mm. Ma ono zastosowanie do lokalizacji pożarów w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy może być stosowana woda. Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby, jedna obsługuje prądownicę a druga obsługuje zawór hydrantowy dawkując ilość wody.

WODĄ NIE GASIMY URZĄDZEŃ POD NAPIĘCIEM ELEKTRYCZNYM ORAZ W ICH OBRĘBIE JAK RÓWNIEŻ INNYCH SUBSTANCJI, Z KTÓRYMI WODA MOŻE TWORZYĆ GAZY PALNE NP. KARBID.

Sposób użycia hydrantu wewnętrznego jest następujący:

- otworzyć drzwiczki szafki sprawdzić czy podłączony jest wąż i prądownica,
- rozwinąć odcinek węża w całości unikając zagięć i załamań,
- skierować strumień wody na miejsce pożaru,
- odkręcić zawór odpowiednio dawkując strumień wody.

Zasady użycia gaśnic znajdujących się na wyposażeniu obiektów Uniwersytetu w Białymstoku.

Gaśnica wodno-pianowa

Gaśnica wodno-pianowa jest to zbiornik cylindryczny w którym znajduje się wodny roztwór środka pianotwórczego oraz zbiornik z gazem napędowym zaopatrzone w zbijak, wężyk zakończony prądowniczką zamykaną. Po doniesieniu gaśnicy w pobliże pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą, wciskamy zbijak lub naciskamy zawór przy zbiorniku (gaz napędzający wypełnia zbiornik gaśnicy, kierujemy strumień piany w ognisko pożaru. Działanie gaśnicy można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni prądowniczkowej. Ze względu na swoją budowę syfonową gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Gaśnica proszkowa

Gaśnica proszkowa jest to cylindryczny zbiornik zaopatrzone w dźwignię uruchamiającą zawór lub zbijak z gazem napędowym. Środek gaśniczy (proszek) wyrzucany jest przez dyszę lub wężyk zakończony prądowniczką przy pomocy gazu obojętnego (azot lub dwutlenek węgla). Po dostarczeniu gaśnicy w miejsce pożaru zrywamy plombę i zawleczkę blokującą, uruchamiamy dźwignię lub zbijak i kierujemy strumień proszku na ognisko pożaru. Działanie gaśnicy można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni uruchamiającej lub dźwigni prądowniczkowej. Ze względu na swoją budowę syfonową gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Gaśnica śniegowa

Gaśnica śniegowa jest to cylindryczny zbiornik zaopatrzone w zawór i wężyk zakończony dyszą wylotową. Wewnątrz gaśnicy znajduje się skroplony dwutlenek węgla, który po uruchomieniu pod własnym ciśnieniem wydostaje się na zewnątrz oziębiając się do temperatury ok. 193,15 K /- 80 °C. Po dostarczeniu gaśnicy w pobliże pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą uruchamiamy zawór i kierujemy strumień

dwutlenku węgla na ognisko pożaru. Działanie gaśnicze można w każdej chwili przerwać zamykając zawór.

Należy pamiętać o tym że:

- w czasie działania gaśnic trzymać ją tylko za uchwyty,
- nie wolno używać tych gaśnic do gaszenia ludzi.

Koc gaśniczy

Koc gaśniczy jest to płachta z tkaniny całkowicie niepalnej (włókna szklanego) o powierzchni około 2 m². Przechowuje się go w specjalnym futerał. Służy do tłumienia pożaru w zarodku przez odcięcie dopływu powietrza do palącego się przedmiotu. Sposób użycia:

- wyjąć koc z futerału,
- rozłożyć i szczelnie przykryć palący się przedmiot.

W przypadku gaszenia ludzi należy osobę przewrócić i przykryć ją szczelnie kocem. Koc gaśniczy można wykorzystywać również do przenoszenia ewakuowanego mienia.

Zasady rozmieszczenia gaśnic

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w obiektach Uniwersytetu w Białymstoku zakwalifikowanych do kategorii zagrożenia ludzi oraz na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej produkcyjnej lub magazynowej.

Przy rozmieszczeniu gaśnic w obiektach należy stosować następujące zasady:

- gaśnice powinny być umieszczone w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach i korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń,
- do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
- oznakowanie miejsc usytuowania gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych powinno być zgodne z PN-92/N-01256/01,
- gaśnice należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),
- odległość dojścia do gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m,

Czasookresy konserwacji gaśnic.

- dla gaśnic nowych terminy ważności i pierwszej konserwacji określa producent (na etykiecie gaśnicy) wraz z podaniem atestu CNBOP,
- następne terminy konserwacji określa ich producent, a konserwator dokonujący konserwacji uwidacznia je na etykiecie z poświadczeniem imiennym z zachowaniem wymogu terminu konserwacji - nie rzadziej niż raz na rok. Zakres konserwacji powinien być zgodny z instrukcją obsługi ustaloną przez producenta.

7.2. Oznakowanie pożarniczymi tablicami informacyjnymi.

Wymagania stosowania znaków bezpieczeństwa wynikają z postanowień rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /Dz. U. z 2002 roku Nr 75 poz. 690 z późniejszymi zmianami/, rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003

roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów / Dz. U. Nr 121, poz. 1138 z późniejszymi zmianami/ oraz Polskich Norm PN - 92/N-01256/02- Fotoluminescencyjne znaki ewakuacyjne oraz PN-92/N-1256/01- oznakowania dróg ewakuacyjnych i urządzeń przeciwpożarowych.

Oznakowanie znakami bezpieczeństwa ma za zadanie:

- 1) identyfikację wszystkich drzwi na drodze ewakuacyjnej i wyjść ewakuacyjnych,
- 2) dostarczenie jasnej i jednoznacznej informacji o kierunku drogi ewakuacyjnej ,
- 3) uwydatnienie charakterystyki schodów i zmian poziomu podłogi ,
- 4) oznaczenie położenia sprzętu ochrony przeciwpożarowej ,
- 5) określenie miejsc szczególnie niebezpiecznych .

Oznakowanie obiektu znakami fotoluminescencyjnymi ma tą przewagę nad dotychczas stosowanymi znakami , że znaki te są widoczne nawet w przypadku zaniku oświetlenia lub w przypadku zadymienia. Widoczność znaków fotoluminescencyjnych w ciemności jest wynikiem szczególnej właściwości materiału z którego zostały wykonane. Użyta do ich produkcji folia kumuluje energię dostarczoną w postaci światła naturalnego lub sztucznego , a następnie wyświeca ją w formie światła widzialnego.

Czas świecenia znaków przekracza 2 godziny od ustania naświetlania.

Polskie przepisy i normy nie zawierają jeszcze wymagań w zakresie niezbędnej liczby znaków oraz sposobu ich rozmieszczania. Dlatego też proponuje się przyjąć podczas oznakowania obiektu następującą zasadę:

Człowiek znajdujący się w obiektach Uniwersytetu w Białymstoku z każdego zlokalizowanego w nim miejsca powinien wiedzieć, w którym kierunku ma się udać w przypadku konieczności ewakuacji .

Aby tę zasadę spełnić należy :

- ✓ określić wielkość znaków , które będą widoczne z danej odległości zgodnie z zasadą

$$s = \frac{l^2}{2000}$$

s - powierzchnia znaku [m²],
l - odległość obserwacji [m]

- ✓ znaki należy umieszczać możliwie blisko źródeł światła
- ✓ znaki należy umieszczać możliwie nisko (na wysokości oczu człowieka) .

VIII. SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI

Zgodnie z wymaganiami § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 16 czerwca 2003 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów / Dz. U. nr 121 poz. 1138/, istnieje obowiązek praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji w przypadku, gdy w strefie pożarowej przebywa ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami.

W związku z powyższym należy co najmniej raz na dwa lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji pracowników i studentów ze wszystkich obiektów Uniwersytetu w Białymstoku. O terminie przeprowadzania ćwiczeń należy powiadomić Komendanta Miejskiego PSP w Białymstoku nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

OZNACZENIA ZNAKAMI EWAKUACYJNYMI I OCHRONY PPOŻ.

Na podstawie aktualnie obowiązujących Polskich Norm: PN-92/N-1256/01, PN-92/N-1256/02, PN-N-01256-4:1997 należy oznakować znakami fotoluminescencyjnymi główne elementy ochrony ppoż. w obiektach Uniwersytetu w Białymstoku

-**GAŚNICA** umieszczając w miejscu ustawienia lub zawieszenia gaśnic

-**WYJŚCIE EWAKUACYJNE** umieszczając nad drzwiami prowadzącymi z dróg komunikacyjnych na zewnątrz obiektu

-**KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ** umieszczając na drodze komunikacyjnej, znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia

-**PRZECIWPÓŻAROWY WYŁĄCZNIK PRĄDU** umieszczony na trwałym elemencie obok wyłącznika prądu

-**HYDRANT WEWNĘTRZNY** umieścić nad hydrantem

-**KIERUNEK DO WYJŚCIA DROGI EWAKUACYJNEJ SHODAMI W DÓŁ**

-**URUCHAMIANIE RĘCZNE SYGNALIZACJI POŻARU**

-**DRZWI EWAKUACYJNE** umieszczony nad drzwiami, -lewy, -prawy

-**KIERUNEK DO WYJŚCIA DROGI EWAKUACYJNEJ** – lewy, -prawy

-**ZAKAZ PALENIA, ZAKAZ UŻYWANIA OGNI OTWARTEGO**

Wydział, obiekt

Załącznik nr 2

K A R T A
POTWIERDZENIA ZNAJOMOŚCI
INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
ORAZ ZADAŃ DO WYKONANIA
W RAZIE POPWSTANIA POŻARU LUB INNEGO ZDARZENIA

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko służbowe	Data	Podpis
1	2	3	4	5

Załącznik nr 3

Zasady organizacji imprez z udziałem większych grup pracowników i studentów

Organizator imprezy z udziałem ponad 50 osób (bal, zabawa, koncert, juwenalia itp.) chcąc zapewnić bezpieczeństwo dla osób biorących udział w imprezie, powinien w szczególności przed rozpoczęciem imprezy, sprawdzić czy zapewniono:

- 1) odpowiednie warunki ewakuacji
 - co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne otwierające się na zewnątrz pomieszczenia, przyjmując szerokość drzwi dostosowaną do liczby osób przebywających w pomieszczeniu (licząc 0,6 m na 100 osób lecz nie mniej niż 0,9 m w świetle na każde drzwi)
 - długości przejść ewakuacyjnych nie przekraczające w pomieszczeniu 40 m /odległość od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek do wyjścia ewakuacyjnego/,
 - długość dojsć ewakuacyjnych, gdy istnieje jedna droga ewakuacji 10 m lub przy co najmniej dwóch - 40 m ,
- 2) odpowiedni wystrój wnętrz, czyli elementy wyposażenia, dekoracje, wykładziny podłogowe itp. wykonane z materiałów co najmniej trudno zapalnych, a okładziny sufitów lub sufity podwieszane z materiałów niepalnych, niekapiących i nie odpadających pod wpływem temperatury,
- 3) sprawnie działające urządzenia i instalacje przeciwpożarowe a w szczególności gaśnice, hydranty wewnętrzne i telefony alarmowe umożliwiające łączność z Miejskim Stanowiskiem Kierowania Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku oraz oświetlenie awaryjne, instalacje sygnalizacyjno-alarmowe i gaśnicze, urządzenia do usuwania dymów i gazów pożarowych ,
- 4) dostępność oraz oznakowanie zgodnie z Polskimi Normami dróg i wyjść ewakuacyjnych, gaśnic, miejsc usytuowania i uruchamiania urządzeń i instalacji przeciwpożarowych, telefonów alarmowych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównych zaworów gazu ,
- 5) znajomość przez pracowników obsługi i służb ochrony obiektu zasad postępowania na wypadek powstania pożaru, a w szczególności zasad organizacji i prowadzenia ewakuacji oraz umieszczenie w miejscach widocznych wykazów telefonów alarmowych oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru ,
- 6) właściwy dobór i stan ogrzewania oraz instalacji elektroenergetycznych (potwierdzonych wynikiem badań rezystancji izolacji w okresie ostatnich 5 lat) ,

W trakcie trwania imprezy należy zwrócić uwagę na:

- 1) bezpieczeństwo podczas stosowania efektów specjalnych, przestrzeganie zakazów stosowania w przestrzeniach zamkniętych efektów pirotechnicznych oraz używania ognia otwartego i palenia tytoniu w miejscach do tego nie przeznaczonych ,

- 2) utrzymanie drożności dróg ewakuacyjnych i możliwości natychmiastowego otwarcia drzwi ewakuacyjnych ,
- 3) zapewnienie przejezdności dojazdów pożarowych i zachowanie dostępu do obiektu dla jednostek ratowniczo-gaśniczych ,
- 4) zapewnienie stałego nadzoru nad przebiegiem imprezy przez wyznaczone osoby, ze zwróceniem szczególnej uwagi na zachowanie osób biorących udział w imprezie. Wszelkie zachowania mogące być przyczyną zagrożenia należy natychmiast eliminować.

Organizator imprezy masowej na terenie otwartym (dotyczy to także stadionów) z udziałem ponad 1000 osób, a w przypadku budynku (np. hala sportowa, sala balowa) z udziałem ponad 300 osób, zgodnie z ustawą z dnia 22.08.1997 r. o bezpieczeństwie imprez masowych, odpowiedzialny jest za spełnienie wymogów w zakresie bezpieczeństwa osób obecnych na imprezie oraz porządku w czasie jej trwania.

W celu realizacji powyższego obowiązku organizator imprezy masowej przede wszystkim zapewnia:

- 1) spełnienie wymogów określonych w przepisach prawa, w szczególności w przepisach budowlanych, sanitarnych i dotyczących ochrony przeciwpożarowej ,
- 2) służbę porządkową i informacyjną ,
- 3) pomoc medyczną oraz zaplecze higieniczno-sanitarne ,
- 4) drogi ewakuacyjne oraz drogi umożliwiające dojazd jednostkom ratowniczo-gaśniczym i innym służbom interwencyjnym ,
- 5) warunki zorganizowania łączności pomiędzy służbami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy ,
- 6) sprzęt ratowniczy i gaśniczy oraz środki gaśnicze niezbędne przy zabezpieczeniu działań ratowniczo-gaśniczych ,
- 7) uzyskanie zezwolenia od właściwego terenowo organu administracji samorządowej na przeprowadzenie imprezy masowej,

Organizator imprezy masowej, w uzgodnieniu z Komendantem Miejski PSP w Białymstoku, powinien określić szczegółowe zasady postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w obiekcie (terenie), w którym planuje się przeprowadzenie imprezy. Powyższe uzgodnienie zasad postępowania stanowi m.in. podstawę do wystąpienia przez organizatora imprezy masowej z wnioskiem, do właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy organu administracji samorządowej), o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej.

PROTOKÓŁ
zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych

1. Nazwa i określenie obiektu-pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie spawania
2. Występujące zagrożenie pożarowe i strefy zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych zlokalizowanych w obiekcie lub pomieszczeniu
3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac spawalniczych
4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac spawalniczych
5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac spawalniczych
6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru
7. Osoba(y) odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac spawalniczych
8. Osoba(y) odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych
9. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu

Podpisy członków komisji:

.....

(imię, nazwisko i rodzaj zajmowanego stanowiska)

**ZEZWOLENIE nr
na przeprowadzenie prac spawalniczych**

1. Miejsce pracy
(obiekt, instalacja itp.)

2. Rodzaj pracy

3. Czas pracy, dnia od godz. do godz.

4. Zagrożenie pożarowe - wybuchowe w miejscu pracy
(określić z czego wynika)

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru-wybuchu

6. Środki zabezpieczenia:
a) przeciwpożarowe

b) BHP

c) inne

7. Sposób wykonania pracy

8. Odpowiedzialni za:
a) Przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac spawalniczych:

Nazwisko Wykonano
Podpis

b) Wyłączenie spod napięcia*:
Nazwisko Wykonano
Podpis

c) Dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów*:
Nazwisko Wykonano
W miejscu pracy nie występują niebezpieczne stężenia.
Podpis

d) Stosowanie środków zabezpieczających, organizację pracy i instruktaż:
Nazwisko Przyjąłem do wykonania
Podpis

Uwaga: * niepotrzebne skreślić.

9. Zezwalam na rozpoczęcie robót (zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8).

.....
(podpis wypisującego) (podpis wydającego zezwolenie)

10. Pracę zakończono dnia godz.

Wykonał

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót.

Skontrolowałam

.....
(Podpis)

.....
(Podpis)

Uwaga: odbierający przekazuje zezwolenie osobie, która wydała zezwolenie.

Książka kontroli prac spawalniczych

Załącznik nr 4 wzór 3

Lp.	Nazwa pomieszczenia, w którym wykonywano spawanie	Data i godz. rozpoczęcia spawania oraz z czyjzego polecenia, nr zezwolenia	Imiona i nazwiska spawaczy wyznaczonych do pracy	Godzina przeprow. kontroli toku prac spawalniczych oraz imię i nazwisko osoby kontrolującej	Uwagi i polecenia wydane spawaczom w trakcie kontroli prac	Data i godzina zakończenia prac spawalniczych	Data i godzina przeprowadzenia kontroli po zakończeniu prac spawalniczych	Imiona i nazwiska osób przeprowadzających kontrolę	Podpisy osób przeprowadzających kontrolę
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

I. ALARMOWANIE

1. Każdy, kto pierwszy zauważy pożar zobowiązany jest natychmiast zaalarmować:

- **Miejskie Stanowisko Kierowania PSP - tel. 998**
- Rektora lub Dziekana - tel.
- Administratora - tel.
- osoby znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie pożaru - głosem.

2. Zachować spokój i nie dopuścić do paniki.

3. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze Strażą Pożarną, należy wyraźnie podać:

- ***gdzie się pali, dokładny adres,***
- ***co się pali,***
- ***czy istnieje zagrożenie dla ludzi,***
- ***numer telefonu, z którego podaje się meldunek i swoje nazwisko.***

UWAGA: odłożyć słuchawkę po otrzymaniu odpowiedzi, że funkcjonariusz Stanowiska Kierowania PSP przyjął zgłoszenie. Odczekać chwilę przy telefonie na sprawdzenie wiarygodności podanej informacji.

4. W przypadku uszkodzenia telefonu, alarmować należy z najbliższego aparatu telefonicznego.

5. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek, awaria) alarmować należy dodatkowo:

- Pogotowie Ratunkowe - tel. 999
- Policję - tel. 997
- Pogotowie energetyczne - tel. 991
- Pogotowie wodociągowe - tel. 994
- Pogotowie gazowe - tel. 995
- Sekcję ds. bhp i ppoż. - tel. 745-70-45

II. AKCJA RATOWNICZA

1. Równocześnie z alarmowaniem Straży Pożarnej należy przystąpić do ewakuacji zagrożonych pracowników i studentów oraz ważnych dokumentów i urządzeń.
2. Pozostałe osoby przystępują do akcji gaśniczej, przy użyciu gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, znajdujących się na wyposażeniu obiektu.
3. Do czasu przybycia Straży Pożarnej, kierownictwo akcją ratowniczą obejmuje Rektor, Dziekan, Administrator, bądź osoba najbardziej opanowana - upoważniona przez Rektora lub Dziekana.
4. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna pamiętać, że:
 - w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ewakuację zagrożonych ludzi,
 - wyłączyć dopływ energii elektrycznej do pomieszczeń i urządzeń objętych pożarem,

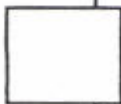
Nie wolno gasić wodą instalacji elektrycznej będącej pod napięciem (stosować gaśnice śniegowe lub proszkowe)

- z zasięgu ognia usuwać wszystkie materiały palne i urządzenia,
- nie otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien, w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ świeżego powietrza sprzyja gwałtownemu rozwojowi pożaru,
- szybkie i prawidłowe użycie podręcznego sprzętu gaśniczego umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

III. ZABEZPIECZENIE POGORZELISKA

Zarządzający obiektem odpowiedzialny jest za:

- 1/ zabezpieczenie miejsca po pożarze, wystawienie posterunku na pogorzeliisku, celem uniknięcia pożaru wtórnego lub nieszczęśliwego wypadku,
- 2/ przystąpić do uporządkowania terenu pogorzeliiska, po zakończeniu działalności komisji przeprowadzającej dochodzenie ustalające przyczynę powstania pożaru.

PLAN SYTUAC YJNY OBIEKTU

Blank rounded rectangular box for drawing or notes.

LOKALIZACJA OBIEKTU

KARTA INFORMACYJNO-ALARMOWA OBIEKTU

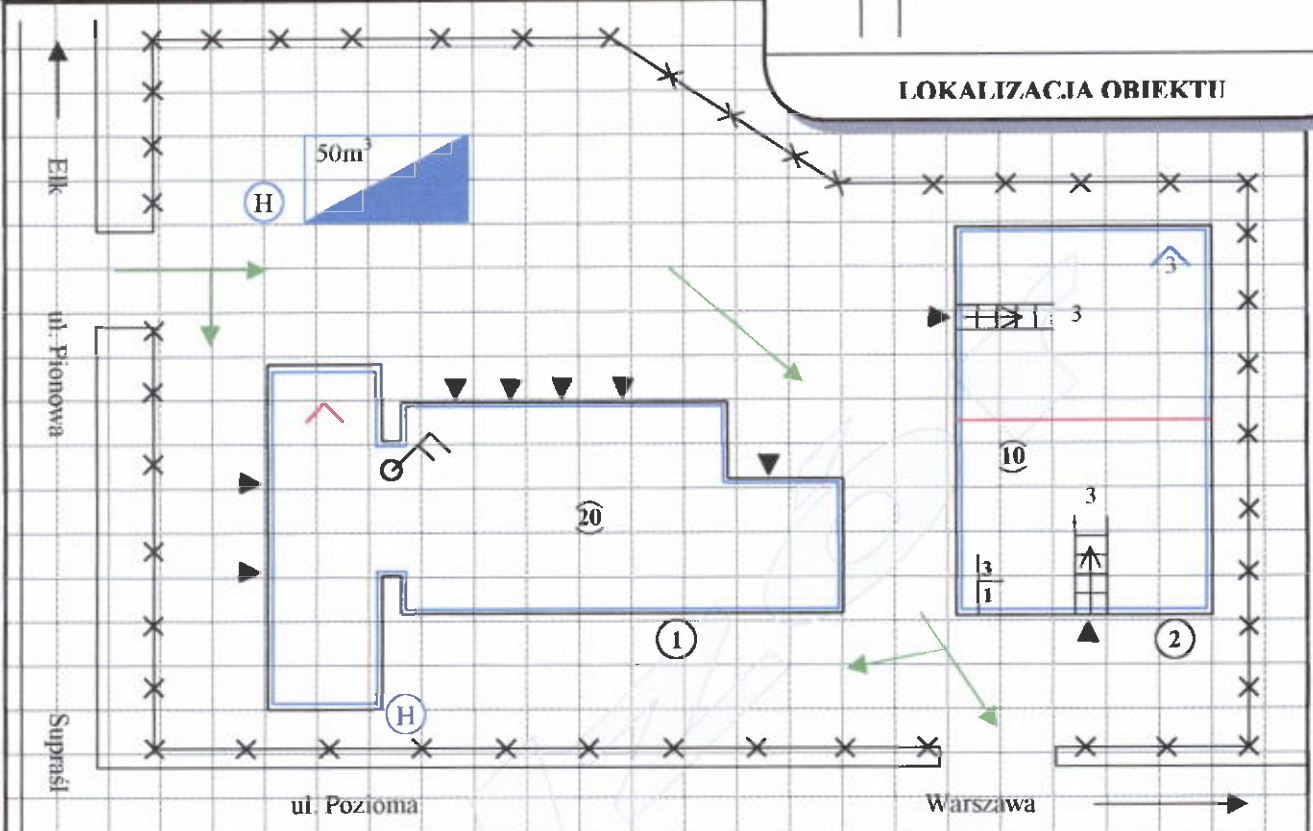
<i>Nazwa, adres obiektu</i> <i>Telefon całonocowy</i> <i>Pierwszy kontakt</i>		<i>Firma monitorująca</i> Hetman ☐ Suponeks ☐				
<i>Przeznaczenie, funkcja obiektu</i> <i>(budynków, kondygnacji, itp.)</i>						
<i>Właściciel, zarządca, dzierżawca,</i>		<i>Lokalizacja CSP</i>				
<i>Dojazd do obiektu (przejezdność lato-zima, nawierzchnia, możliwość ustawienia sprzętu specjalistycznego)</i>						
<i>Charakterystyka budynku, obiektu, zakładu, itp</i>	<i>Powierzchnia:..... Wysokość..... Ilość kondygnacji:</i>					
	<i>Konstrukcja odporność ogniowa elementów</i>	<i>Ścian</i>				
		<i>Stropów</i>				
		<i>Dachu/pokrycia</i>				
<i>Wejście na wieżę (dot. obiektu sakralnego):</i>						
<i>Strefy pożarowe</i> <i>(sposób wydzielenia)</i>						
<i>Odprowadzenie dymu</i> <i>(urządzenia, lokalizacja)</i>						
<i>Oświetlenie – Zasilanie awaryjne / ewakuacyjne</i>						
<i>Warunki ewakuacji</i> <i>(ilość wyjść, lokalizacja)</i>	<i>wyjścia na zewnątrz - usytuowanie</i>					
	<i>klatki schodowe</i>					
	<i>dźwigi (pożarowe, osobowe i towarowe)</i>					
	<i>wyjścia na dach</i>					
	<i>piwnica – wejście</i>					
<i>Rodzaj instalacji w obiekcie</i> <i>(lokalizacja głównych wyłączników i zaworów)</i>	<i>Energetyczna</i>					
	<i>Gazowa</i>					
	<i>Wodociągowa</i>					
	<i>Inne</i>					
<i>Zagrożenie życia</i> <i>Ilość osób</i> <i>Inne zagrożenia</i>	<i>Dzień</i>	<i>Stosowane lub przechowywane materiały, subst. niebezpieczne</i>				
	<i>Noc</i>					
<i>Zaopatrzenie wodne</i> <i>(hydranty, zbiorniki - pojemność możliwość czerpania wody lato-zima lokalizacja - odległość)</i>	<i>Hydranty zewnętrzne</i>	<i>Hydranty wewnętrzne</i>	<i>Zbiorniki</i>			
<i>Uwagi: niespełnione wymagania, inny sprzęt, itp.</i>						
PLANOWANE SIŁY I ŚRODKI						
Lp.	I rzut			II rzut		
	Nazwa jednostki	Typ samoch.	Odległość	Nazwa jednostki	Typ samoch.	Odległość
1.						
2.						
3.						

Data ostatniej aktualizacji kto

KARTA INFORMACYJNO-ALARMOWA OBIEKTU MONITOROWANEGO

Nazwa i adres obiektu telefon		TELEWIZJA POLSKA S.A. ODDZIAŁ W BIAŁYMSTOKU ul. Włókiennicza 16A 15 - 464 Białystok tel. 651 75 11 - centrala, 652 10 77 - dyrektor			Firma monitorująca	
Właściciel, zarządca, dzierżawca, użytkownik		TELEWIZJA POLSKA S.A. ODDZIAŁ W BIAŁYMSTOKU ul. Włókiennicza 16A 15 - 464 Białystok			Hetman ☐ Suponeks ☒	
Telefon całodobowy Pierwszy kontakt		743 6565 - dyspozytor				
Przeznaczenie, funkcja obiektu		ADMINISTRACYJNO-BIUROWY Z LOKALEM GASTRONOMICZNYM (KAWIARNIA)				
Charakterystyka obiektu / obiektów, zakładu		Konstrukcja		Ścian NIEPALNA		
				Stropów NIEPALNA		
		Dachu / pokrycia		NIEPALNA / NIEPALNA		
		Wysokość, ilość kondygnacji		wys. 15m ; 4 kondygnacje		
Piwnica - wejście / wykorzyst.		Brak				
Odprowadzenie dymu (urządzenia, lokalizacja)		Wentylacja mechaniczna; instalacja oddymiająca*(termin wykonania do 31.03.2000)				
Strefy pożarowe (sposób wydzielenia)		Budynek w 1 strefie pożarowej				
Dojazd do obiektu (przejezdność lato-zima, rodzaj drogi, możliwość ustawienia sprzętu specjalist.)		Wjazd do obiektu przez bramę główną od ul. Włókienniczej Ustawienie SH lub SD od wejścia głównego				
Zagrożenie /życia /mat. niebezpiecz. (Ilość przebywających ludzi, inne zagrożenia)		Dzień	250	Stos. przechowyw. materiały, subst. niebezpieczne		Nie występują mat. niebezpieczne
		Noc	25			
Warunki ewakuacji (ilość wyjść, lokalizacja)		wyjścia na zewnątrz	5 - znajdują się (4 w części frontowej budynku, 1 w części szczytowej, 1 z tyłu na końcu bud)			
		klatki schodowe	2 - znajdują się (1 na początku budynku głównego po prawej stronie, 2 na końcu budynku po lewej stronie).			
		wyjścia na dach -	jest- gdzie/brak			
Zaopatrzenie wodne (hydranty, zbiorniki pojemność możliwość czerpania wody lato-zima, lokalizacja)		Hydranty zewnętrzne		Hydranty wewnętrzne		Zbiorniki
		1 - nadziemny 30m od ul. Włókienniczej i 12m od budynku głównego (teren zakładu), 1 - podziemny 20 m od szczytu budynku w głębi placu		7 (wyposażenie szafek)		brak
Dane o systemie		Lokalizacja CSP	budynek administracyjny-wartownia przy bramie			
System ochrony (rodzaj czujek, rozmieszczenie, podział na strefy, stałe urządzenia gaśnicze)		Jonizacyjna dymu - 16, optyczna dymu rozproszon - 2, temperaturowa różniczkowa - 2, Ręczny ostrzegacz pożarowy - 3 Instalacja obejmuje 3 budynki - rozbudowana w 1999 roku				
Rodzaj instalacji w obiekcie (w jakie media jest zasilany, lokalizacja głównych wyłączników i zaworów)		Energetyczna	Obustronne - Główny wyl. prądu znajduje się za budynkiem garażowo-magazynowym przy ścianie szczytowej. Wyl. prądu bud. głównego - ostatnie wejście na parterze. Linia energetyczna na wys. 3m. od bud. głównego do garażowego.			
		Gazowa	Brak			
		Wodociągowa	Jest- główny zawór znajduje się			
		Inne	Od bud. głównego do garażu z wozem transmisyjnym przebiega linia technologiczna na wys. 4m			
Uwagi / niespełnione wymagania / / uwagi do prowadzenia działań / / inne /						
PLANOWANE SIŁY I ŚRODKI						
Lp.	I rzut			II rzut		
	Nazwa jednostki	Typ samoch.	Odległość	Nazwa jednostki	Typ samoch.	Odległość
1.						
2.						
3.						

PLAN SYTUACYJNY OBIEKTU

LEGENDA

① - stacja obsługi pojazdów

② - budynek biurowy

⊙ (H) - hydrant pożarowy

⚡ - główny wyłącznik prądu

50m³ - p.poż sztuczny zbiornik wody podziemny o pojemności 50m³

* * - plot (ogrodzenie)

M - ściany z materiałów niepalnych (M- budynek mieszkalny)

G - ściany z materiałów trudno zapalnych (G- budynek gospodarczy)

S - ściany z materiałów palnych (S- stodoła)

- wiata (zadaszenie) z materiałów niepalnych

5/3 - strop p. pożarowy (na trzecim piętrze budynku pięciopiętrowego)

△ (red) - pokrycie dachowe z materiałów trudno zapalnych

△ (yellow) - pokrycie dachowe z materiałów palnych przy strychu użytkowym

△ (blue) - konstrukcja dachowa z mat. trudno zapalnych o pokryciu niepalnym, strych nieużytkowy

▶ - wejścia do budynku

3 - klatka schodowa prowadząca na trzecie piętro

10 - liczba pracowników (mieszkańców) znajdująca się w budynku

△ (yellow) - budynek wiejski - ściany niepalne, pokrycie dachowe palne

W - zawór sieci wodociągowej W o średnicy 150 mm. Jeżeli gazowy G

200m³ - p.poż sztuczny zbiornik wody otwarty o pojemności 200m³